

Procedure za razmjenu podataka između NOS BiH i ODS

Istorija:			
Verzija	Datum	Autor	Izmjene
1.0	18.12.2015.	NOS BiH	

Procedure za razmjenu podataka između NOS BiH i ODS definišu odgovorne strane i njihove obaveze, vremenske rokove, te format dokumenata za razmjenu podataka između NOS BiH i Operatora distributivnih sistema u BiH, a koji se koriste pri obračunu debalansa balansno odgovornih strana i alokaciji troškova balansiranja elektroenergetskog sistema BiH u skladu sa Tržišnim pravilima.

Ovim Procedurama posebno se uređuje:

- set podataka koje je ODS dužan dostavljati u NOS BiH,
- set podataka koje je NOS BiH dužan dostavljati u ODS,
- format dokumenta unutar kojeg se dostavljaju podaci,
- rokovi za slanje podataka,
- postupci u slučaju da se utvrde nekonzistentnosti u dostavljenim podacima,
- tajnost podataka.

1. Definicije

Agregirani podatak	podatak koji predstavlja sumarnu vrijednost injektovane, odnosno preuzete električne energije sa distributivne mreže za jednog učesnika na tržištu, isporučene energije po osnovu javne usluge ili ostvarene gubitke u mreži.
Balansna grupa	skup jednog ili više učesnika na tržištu sa ili bez fizičkih tačaka preuzimanja ili injektovanja električne energije u regulacionom području BiH <i>U svrhu dostavljanja dnevnih rasporeda mogu se formirati i balansne grupe bez tačaka preuzimanja ili injektovanja električne energije u regulacionom području BiH, tzv. trgovačke balansne grupe.</i>
Balansno tržište	centralno tržište električne energije kojim rukovodi NOS BiH u svrhu održavanja kontinuiranog balansa potražnje i snabdijevanja električnom energijom u realnom vremenu
Balansno odgovorna strana	učesnik na tržištu koji je na osnovu Ugovora o balansnoj odgovornosti preuzeo balansnu odgovornost za balansnu grupu i koji je kod NOS BIH-a registrovan kao balansno odgovorna strana
Debalans	razlika između izmjerenih veličina injektovane i preuzete električne energije i programa balansno odgovorne strane ili učesnika na tržištu, pri čemu se uzima u obzir i angažovana balansna energija
Distributivno područje	područje na kojem je nadležan jedan operator distributivnog sistema
EIC X kod	jedinstvena oznaka učesnika na europskom tržištu električne energije prema EIC shemi (Energy Identification Coding)
Intervalno brojilo	mjerni uređaj koji ima mogućnost mjerenja i memorisanja podataka za vremenske intervale mjerenja koji odgovaraju periodu poravnanja
Mrežni kodeks	pravila i procedure koje, između ostalog, regulišu tehnička pitanja u vezi sa priključenjem na prijenosni sistem, pomoćnim uslugama, mjerenjem i dostavljanjem dnevnih rasporeda
Obračunsko mjerno mjesto	stvarna ili virtuelna lokacija u kojoj se obračunavaju energetske produkti za korisnika mreže. Mjerno mjesto može biti fizičko brojilo (fizičko mjerno mjesto) ili obračunska formula nad očitanjima fizičkih brojlara (virtuelno mjerno mjesto).
Operator distributivnog sistema	elektroenergetski subjekat koji obavlja djelatnost distribucije električne energije i upravljanja distributivnim sistemom i odgovoran je za rad, održavanje i razvoj distributivnog sistema na određenom području, njegovo povezivanje sa drugim sistemima i obezbjeđenje dugoročne sposobnosti sistema da ispuni potrebe za distribucijom električne energije

Period poravnanja	osnovni obračunski period za koji se vrši poravnanje debalansa balansno odgovornih strana. NOS BiH će, u skladu sa tehničkim i organizacionim mogućnostima uključenih elektroenergetskih subjekata, kao period poravnanja, usvojiti 1 sat ili 15 minuta.
Pomoćne usluge	sve usluge koje NOS BiH nabavlja od pružalaca pomoćnih usluga u svrhu pružanja sistemskih usluga, odnosno u svrhu očuvanja sigurnog i pouzdanog rada elektroenergetskog sistema BiH, te kontinuiranog i kvalitetnog snabdjevanja potrošača
Proizvođač	uloga koju ima učesnik na tržištu, vlasnik licence za proizvodnju električne energije
Pružalac pomoćnih usluga	učesnik na tržištu čiji su resursi registrovani kod NOS BiH za pružanje pomoćnih usluga
Registar mjerenja	skup obračunskih mjernih mjesta na granici korisnika i prijenosne mreže sa tehničkim podacima o instalacijama mjerenja, kako je opisano Mrežnim kodeksom
Regulaciono područje	dio ENTSO-E interkonekcije kojom upravlja jedan operator sistema, sa implementiranom funkcijom sekundarne regulacije. BiH je jedno regulaciono područje.
Snabdjevač	uloga koju ima učesnik na tržištu, vlasnik licence koja se odnosi na snabdijevanje električnom energijom krajnjih kupaca
Tačka primopredaje	tačka u kojoj se vrši injektovanje, preuzimanje ili razmjena električne energije na prijenosnoj i distributivnim mrežama u BiH.
Trgovac	uloga koju ima učesnik na tržištu, vlasnik licence koja se odnosi na trgovinu električnom energijom.
Učesnik na tržištu	vlasnik licence koja se odnosi na proizvodnju, snabdijevanje ili trgovinu električnom energijom
Zamjenska kriva opterećenja	kriva satnih nivoa opterećenja kategorija i grupa potrošnje tijekom dnevnog, sedmičnog, mjesečnog ili godišnjeg vremenskog razdoblja, izrađena na osnovi baza podataka opterećenja uzorkovanih krajnjih kupaca

2. Skraćenice

BOS – Balansno odgovorna strana

NOS BiH – Nezavisni operator sistema u Bosni i Hercegovini

ODS – Operator distributivnog sistema

OMM – Obračunsko mjerno mjesto

3. Set podataka koje ODS dostavlja u NOS BiH

Operator distributivnog sistema (u daljem tekstu ODS) je dužan dostaviti u NOS BiH slijedeće informacije, samostalno ili preko odabrane BOS:

- informaciju o nadležnoj BOS (u daljem tekstu nadležna BOS) koja je odgovorna za tačke primopredaje električne energije na granici između prijenosne mreže i distributivne mreže za koju je ODS nadležan,
- spisak svih tačaka primopredaje električne energije na granici prijenosne mreže prema registru mjerenja na prijenosnoj mreži.

ODS je dužan dostavljati NOS BiH mjerne podatke za mjerna mjesta na distributivnoj mreži za učesnike na tržištu koji nisu u sastavu nadležne BOS. Podaci za ove učesnike na tržištu se dostavljaju kao agregirani.

ODS je dužan dostavljati u NOS BiH agregirane podatke o razmjeni (injektovanju i preuzimanju) električne energije u/iz drugih distributivnih mreža u BiH. Podaci treba da su usklađeni između uključenih ODS. NOS BiH će u obračunu koristiti podatke o davanju električne energije svake ODS.

Podaci o injektovanju, preuzimanju i razmjeni električne energije su izmjerene vrijednosti iz brojila ili estimirane (procijenjene) vrijednosti na osnovu zamjenskih krivih opterećenja. Podaci su satne vremenske rezolucije. Podaci su cjelobrojne vrijednosti u kWh. Format dokumenta u kojem se dostavljaju podaci dat je u Prilogu 1 ovih Procedura.

4. Set podataka koje NOS BiH dostavlja u ODS

NOS BiH je dužan dostavljati podatke u ODS o preuzimanju i injektovanju električne energije za sva OMM na granici prijenosne mreže koja su unutar Registra mjerenja pridružena konkretnom ODS. Podaci su cjelobrojne vrijednosti u kWh, odnosno kVARh, u satnoj vremenskoj rezoluciji.

Za OMM koja se odnose na razmjenu energije između ODS u BiH, kao obračunski podatak NOS BiH će uzimati podatak ODS koji daje energiju.

NOS BiH dostavlja u ODS slijedeće podatke:

- injektovanu i preuzetu električnu energiju za sva OMM pojedinačno na granici prijenosne mreže i ODS koja se nalaze u Registru mjerenja na prijenosnoj mreži, i za koja je ODS naveden kao korisnik prijenosne mreže,
- razmjenjenu energiju pojedinačno sa drugim ODS,

Format dokumenata u kojima se dostavljaju podaci dat je u Prilogu 2 ovih Procedura.

5. Vremenski slijed aktivnosti

NOS BiH je dužan dostaviti podatke o injektovanju i preuzimanju električne energije sa prijenosne mreže za sva OMM na granici distributivnog područja ODS do 5. u mjesecu M+1 za mjesec M.

ODS je dužan u NOS BiH dostaviti podatke navedene u tački 3. ovih Procedura do 6. u mjesecu M+1 za mjesec M.

NOS BiH je dužan u ODS dostaviti podatke navedene u tački 4. ovih Procedura do 7. u mjesecu M+1 za mjesec M.

NOS BiH je dužan poslati izvještaje o ostvarenom debalansu svim drugim učesnicima na tržištu u skladu sa Tržišnim pravilima vezano za obračun debalansa.

6. Otklanjanje pogreški i smetnji u procesu

U slučaju da se utvrde pogreške unutar dostavljenih podataka, NOS BiH i uključeni ODS su u međusobnom kontaktu dužni usaglasiti podatke do 9. u mjesecu M+1 za mjesec M. U slučaju da podaci nisu usaglašeni do 9. u mjesecu M+1, NOS BiH će u obračunu koristiti zadnje dostavljene vrijednosti (podatke).

U slučaju da NOS BiH ili ODS nisu u mogućnosti obezbjediti podatke u skladu sa predviđenim rokovima iz tačke 5, dužni su o tome obavjestiti drugu stranu uz objašnjenje i procjenu kada bi podaci mogli biti raspoloživi.

7. Tajnost podataka

Podaci koji se razmjenjuju između uključenih strana po ovim Procedurama nisu tajni i strane ih mogu koristiti u izvještajima bez posebnih ograničenja.

8. Prilog 1

Format dokumenta za dostavljanje podataka od strane ODS u NOS BiH

Dokument	ODSOMM_ODS_1_201601					
Verzija	1					
Tip dokumenta	ODS OMM					
Podaci Period OD:	1.1.2016					
Podaci Period DO:	1.2.2016					
Podaci Rezolucija	1H					
Pošiljalac	ODS_1					
Primalac	NOS BiH					
Domena	ODS_1					
PodatakID	1	2	3	4	5	6
TU	TU_1	TU_1	TU_2	TU_2	ODS_2	ODS_2
Uloga					ODS	ODS
Biznis					Razmjena	Razmjena
Tip podataka	Injektovanje	Preuzimanje	Injektovanje	Preuzimanje	Injektovanje	Preuzimanje
Agregirani?	Da	Da	Da	Da	Da	Da
Jedinica	kWh	kWh	kWh	kWh	kWh	kWh
	1	2	3	...	744	745

